

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Beata Janiszewska (sprawozdawca)

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa A. sp. z o.o. w W., N. S.A. w W.
przeciwko (...) Szpitalowi Klinicznemu w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 czerwca 2019 r.,
zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 września 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 września 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z powództwa A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (dalej jako A. sp. z o.o.) i N. spółki akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko (...) Szpitalowi Klinicznemu w W. o zapłatę, wobec cofnięcia apelacji przez obie powódki na podstawie art. 391 § 2 k.p.c. umorzył postępowanie wywołane tymi apelacjami.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł pozwany, kwestionując rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania apelacyjnego wywołanego apelacją A.

sp. o.o. Skarżący podniósł, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał apelację tej spółki za dopuszczalną, czym naruszył art. 233 oraz 391 § 2 i 373 w zw. z 370 k.p.c. Zdaniem skarżącego, skoro wyrokiem Sądu I instancji powództwo ww. spółki zostało uwzględnione, tzn. powódka ta uzyskała korzystne dla siebie rozstrzygnięcie sprawy, to brak było po jej stronie interesu prawnego (*gravamen*) w kwestionowaniu orzeczenia. W związku z powyższym pozwany wniósł o zmianę postanowienia Sądu Apelacyjnego w zaskarżonym zakresie i odrzucenie apelacji A. sp. z o.o. jako niedopuszczalnej, ewentualnie o uchylenie w tym zakresie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w obu tych przypadkach - wraz ze stosownym rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

Niezależnie od powyższej argumentacji, na wypadek niepodzielenia stanowiska o podstawach odrzucenia apelacji, pozwany wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od A. sp. z o.o. jako strony przegrywającej, wobec cofnięcia środka zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie było niezasadne i w związku z tym podlegało oddaleniu.

Zakres dostępności zażalenia do Sądu Najwyższego regulują w sposób wyczerpujący przepisy art. 394¹ § 1, 1¹ i 2 k.p.c. W okolicznościach niniejszej sprawy rozważenia wymaga jedynie art. 394¹ § 2 k.p.c. Zgodnie z przywołaną normą, w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Dopuszczalność zażalenia jest zatem uzależniona od tego, czy w sprawie przysługuje skarga kasacyjna, a jednocześnie, czy zaskarżone postanowienie sądu drugiej instancji należy do postanowień kończących postępowanie w sprawie, z wyłączeniami wymienionymi w art. 394¹ § 2 *in fine* k.p.c.

Zaskarżone przez pozwanego postanowienie nie należy do katalogu określonego przez art. 394¹ § 2 w zw. z art. 398¹ § 1 k.p.c. Dotyczy ono bowiem wyłącznie umorzenia postępowania apelacyjnego. Tymczasem zgodnie z utrwaloną

linią orzecniczą art. 398¹ § 1 k.p.c. należy rozumieć w ten sposób, że przewiduje on skargę kasacyjną wyłącznie od orzeczenia sądu drugiej instancji umarzającego postępowanie w sprawie w całości (por. postanowienia SN: z dnia 9 grudnia 2014 r., V CSK 311/14, z dnia 25 września 2014 r., II CZ 45/14, z dnia 8 marca 2013 r., III CZ 12/13, z dnia 8 lutego 2013 r., IV CZ 171/12). W związku z tym na postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania apelacyjnego przysługuje zażalenie, a nie skarga kasacyjna.

Skarżący trafnie dobrał środek zaskarżenia, jednak zażalenie okazało się niezasadne. Sąd Apelacyjny, wobec cofnięcia apelacji przez obie skarżące powódki, umorzył postępowanie na podstawie art. 391 § 2 zd. 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w razie cofnięcia apelacji sąd drugiej instancji umarza postępowanie apelacyjne i orzeka o kosztach jak przy cofnięciu pozwu. Umorzenie postępowania ma charakter obligatoryjny. Norma ta stanowi bowiem wyraz zasady skargowości w postępowaniu cywilnym. To strony procesu są dysponentami swoich uprawnień; cofnięcie apelacji powoduje, że sąd II instancji traci kompetencję do badania sprawy.

Natomiast analiza środka zaskarżenia zmierzająca do ustalenia, czy skarżącemu przysługuje *gravamen*, stanowi już ocenę o charakterze merytorycznym. Wymagałaby ona zbadania co najmniej treści zaskarżonego wyroku oraz zakresu zaskarżenia wskazanego w apelacji. Tymczasem w związku z cofnięciem apelacji Sąd II instancji nie mógł już czynić żadnych ustaleń co do ewentualnego pokrzywdzenia A. sp. z o.o. przedmiotowym wyrokiem. Z tej przyczyny zamierzonego rezultatu nie mogła odnieść argumentacja skarżącego dotycząca nieistnienia pokrzywdzenia orzeczeniem. Zaskarżone postanowienie odpowiadało prawu, w związku z czym zażalenie należało oddalić na podstawie art. 397 § 2 zd. 1 w zw. z 385 i 391 § 2 zd. 1 k.p.c.

Co się tyczy wniosku zażalenia o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, to nie pozostawał on w związku z zakresem zaskarżenia, gdyż rozstrzygnięcia o kosztach wydane przez sąd II instancji powinny być, zgodnie z art. 394² § 1 k.p.c., kwestionowane przed innym składem tego sądu. Natomiast w razie nieorzeczenia przez sąd o całości żądania, na podstawie art. 351 § 1 *in fine*

w zw. z art. 361 k.p.c. stronie przysługuje wniosek o uzupełnienie orzeczenia. Nieuzyskanie satysfakcjonującego ją rozstrzygnięcia na tej drodze nie oznacza, że możliwe staje się dochodzenie kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

aj